

que està sempre enflocatada;
 a un dabaix de la cantonada
 hi ha un mestre de cadires,
 per tirar envant la vida
 ja se fa calque obligació.
 A on fini el carreró
 hi ha una dona envermellida,
 ja se fa calque corrida
 com una eba en domadura.
 A una botiga un poc obscura
 trobem un frailarjo,
 té una moninca per espasso
 i lo fiasco ple de vi.
 A un dabaix de aquell veí
 ja hi són les pixadores
 amb el cul de portadora
 i lo sic ben pompós.
 És un posto curiós
 l'antic carreró.

(1) L'actual carrer Menorca; anys 1923-1930.

(2) *Xu Bagat*: era sabater.

(3) Anca tripolina: anca [cama] eixancada; italianisme referit a la cama mutilada o ferida durant la guerra d'Àfrica.

És conscient que l'Alguer ha entrat en un període delicat per a la seva supervivència com a ciutat singular, i, amb les seves paraules planeres, hi dedica també qualcun dels seus poemes com a crit d'atenció als algueresos.

Àngel Scala no és ni filòleg ni lingüista, però és la llengua en si mateixa, perquè és a l'Alguer una de les persones que més s'han encabotat a mantenir-la viva i productiva. Quan, el gener de 2011, va complir els 100 anys, amb plenes facultats intel·lectuals i físiques, l'Alguer li va fer una festa multitudinària per a agrair-li que hagi salvat els mots i deixi a la perennitat aqueix tresor descriptiu d'un segle de la vida algueresa. Sortosament, vaig tenir l'oportunitat de participar-hi, en aquesta festa, i ser testimoni d'un esdeveniment únic, que mai més s'hi repetirà.

Gràcies, Àngel Scala, per aquests 100 anys d'estimació de la llengua algueresa, que és, al cap i a la fi, la llengua catalana.

[Després de lliurar aquesta crònica a la impremta, ens hem assabentat del traspàs del Sr. Scala, esdevingut el dia 28 de novembre de 2011. Nota del C. de R.]

Jaume CORBERA POU
 Universitat de les Illes Balears

El Centenari de la Secció Filològica (1911-2011). — Com a conseqüència del «dictamen d'acord d'ampliació» de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) proposat per Enric Prat de la Riba el 9 de febrer de 1911, on es parlava de la necessitat de creació de dues seccions, «consagrades: 1.^a a la Llengua catalana, y 2.^a a les Ciències exactes y d'observació, ab les denominacions que 's trobin oportunes, ab el regisme que 's trobi més adequat», i on s'establia que la primera hauria de «Pre-

parar y obtenir en son dia la regularització literaria d'aquest idioma, ab sa grafia definitiva, son lèxic y sa sintaxi»; fou creada la Secció Filològica (SF) de l'IEC, que es reuní per primer cop el 9 de maig de 1911, constituïda per Antoni M. Alcover —president—, Josep Carner, Frederic Clascar, Pompeu Fabra, Àngel Guimerà, Joan Maragall i Lluís Segalà.

Cent anys, doncs, de la creació de la institució que apleix la funció d'acadèmia de la llengua catalana per delegació de l'IEC que, segons els seus estatuts actuals, ha de «tenir cura de l'estudi de la llengua catalana, establir-ne la normativa i vetllar perquè el procés de normalització d'aquesta llengua sigui coherent arreu del seu àmbit lingüístic». Anys consagrats a la codificació de la llengua en un període extraordinàriament convuls de la seua història i que tenen el seu punt de partida en un moment de grans esperances. És per això que hi ha una concatenació cronològica de fets contemporània a la consolidació del Noucentisme: el primer Congrés Internacional de la llengua Catalana (1906), la creació de l'IEC (1907), la de la SF (1911) i la publicació de les *Normes ortogràfiques* de l'IEC (1913). Igualment, l'any 1911 coincideix amb un important canvi de generació: és l'any de la mort del valencià Teodor Llorente (1836-1911) i del barceloní Joan Maragall (1860-1911) i, alhora, del naixement del valencià Manuel Sanchis Guarner (1911-1981) i del castallut Enric Valor (1911-2000). És per això que la SF no ha volgut celebrar un centenari «alternatiu», en competència amb els altres centenaris commemorats o commemorables el 2011 (també el 2012 serà el 80è aniversari de les Normes de Castelló, del *Diccionari general* de Fabra i de la mort d'Antoni M. Alcover —a més del cinquantenari de la culminació del Diccionari Alcover-Moll), sinó que ha preferit integrar-los i declarar, conjuntament amb la Institució de les Lletres Catalanes, l'any 2011 «any de la paraula viva», tot reprenent i reciclant l'expressió maragalliana. En aquest marc, aquestes institucions convoquen tota la societat a promoure tota mena d'iniciatives que contribueixin a descobrir, compartir, exercitar i celebrar la vitalitat, la creativitat expressiva i el dinamisme innovador de la llengua catalana, sota el lema «2011, l'any de la paraula viva». Una convocatòria que s'adreça especialment als mitjans de comunicació, als creadors i professionals de la paraula, en totes les seues manifestacions (escriptors, traductors, periodistes, comunicadors, actors, cantants, etc.), als ensenyants de tots els nivells, als professionals i les empreses de tot el territori de llengua catalana i, encara, a cadascuna de les persones que coneixen o aprenen el català. Una acció es preveu que culminarà el mes d'abril de l'any 2012 amb una sèrie de Festes de la Paraula Viva en què es presentarà una selecció de les aportacions més rellevants que hagin tingut lloc al llarg de l'any. Igualment i en la mateixa línia integradora, els actes pròpiament lligats al Centenari no s'aturaran el 2012, sinó que acabaran fonent-se amb els de celebració d'un altre centenari absolutament lligat a la tasca realitzada per la SF: el de les *Normes ortogràfiques* de l'IEC.

Els actes programats, presentats en roda de premsa el 2 de març de 2011, es proposen com a objectius promoure el reconeixement de la importància de la vitalitat i la creativitat expressiva de la llengua catalana en la societat d'avui; donar a conèixer àmpliament què és, què fa i per què és útil a la societat una acadèmia de la llengua al segle XXI; transmetre una visió clara de la complementarietat entre el model de llengua comuna o estàndard, pròpia dels usos públics, i les varietats regionals o locals de cadascun dels territoris.

La inauguració oficial del Centenari es va fer compartida entre dos actes de característiques molt semblants, organitzats a Palma i a Barcelona amb la finalitat de posar en relleu la complementarietat entre l'impuls del primer president de la SF, Antoni Maria Alcover, i del gran codificador de la normativa, Pompeu Fabra.

El primer dels actes inaugurals tingué lloc al Teatre Principal de la ciutat de Palma el 4 d'abril, i comptà amb la intervenció del president del Govern de les Illes Balears, Francesc Antich, i de la rectora de la Universitat de les Illes Balears, Montserrat Casas. L'acte inaugural a Barcelona, uns dies després —el 14 del mateix mes d'abril—, va tenir com a escenari el Palau de la Generalitat

de Catalunya i va ser presidit pel seu president, Artur Mas, que hi pronuncià també un parlament. En tots dos casos, en representació de l'IEC hi intervingueren el president Salvador Giner i el president de la SF, Isidor Marí, que subratllà en les seues paraules l'aportació insular a les activitats de l'IEC i el sentit que es vol donar a la commemoració del centenari de la SF. Les intervencions posteriors de M. Pilar Perea, Josep Murgades i Jordi Mir es van centrar en la transcendència i la complementarietat de l'obra immensa dels dos grans lingüistes de la primera SF. Està prevista l'aparició durant l'any del Centenari d'un volum commemoratiu amb tots aquests parlaments.

La SF té la voluntat de donar continuïtat i d'expandir la celebració als diversos territoris de llengua catalana i d'abastar la màxima projecció social, transcendent l'àmbit merament acadèmic. El calendari actualitzat de les activitats realitzades i de les més immediates es pot consultar al web del Centenari:

http://taller.iec.cat/filologica/centenari/activitats_calendari.asp.

Mereixen un esment específic, pel relleu institucional que tenen en els respectius territoris, el cicle «La llengua catalana: 1000 anys» que tingué lloc entre els mesos de febrer i juny a la Universitat de Perpinyà, i les Jornades de la SF a València i Alcoi, els dies 20 i 21 d'octubre, amb un homenatge a Manuel Sanchis Guarner, en el centenari del seu naixement, a la Universitat de València, i actes acadèmics diversos en col·laboració amb l'Ajuntament d'Alcoi, amb homenatges a Teodor Llorente, Joan Maragall i Enric Valor.

Ramon SISTAC
Universitat de Lleida
Institut d'Estudis Catalans

Crònica de la commemoració del desè aniversari de la mort de M. Àngels Anglada. — El 23 de gener de 2009, a la Biblioteca Fages de Climent, la Càtedra M. Àngels Anglada i l'Ajuntament de Figueres donaven el tret de sortida a l'any commemoratiu del desè aniversari de la desaparició de l'escriptora presentant l'exposició virtual *Quadern d'Anglada*, <http://www.quaderndanglada.cat>. És una exposició adaptada al mitjà audiovisual en què es pot veure una copiosa documentació personal de l'autora, el seu entorn familiar i d'amistats i les seves relacions en el món de les lletres. Molt ben treballada, la web mostra vídeos, imatges, arxius sonors i una exhaustiva cronologia de la vida i l'obra de l'autora que ha esdevingut un referent en xarxa per als que vulguin conèixer una mica més i millor M. A. Anglada, alhora que una utilíssima eina pedagògica.

Amb tot podem entendre que l'inici real de les activitats d'aquesta commemoració comença l'abril de 2009, a l'IEC, amb la inauguració de l'Exposició *Maria Àngels Anglada 1930/1999. Vida i obra*, acompanyada d'activitats integrades en el programa de l'exposició i organitzades pel mateix IEC i la Càtedra M. Àngels Anglada. Entre les més significatives, una taula rodona sobre *Maria Àngels Anglada a l'Institut d'Estudis Catalans*, amb la participació de Joan A. Argenter, Joan Martí i Castell, Carles Miralles i Mariàngela Vilallonga, que abordà les aportacions de l'escriptora a les diferents tasques de l'IEC, o la presentació de l'Itinerari literari *Maria Àngels Anglada a Vic*, una ruta elaborada per la Càtedra M. Àngels Anglada per encàrrec de l'Ajuntament de Vic i editat amb guió i selecció de textos de Francesca R. Uccella, dins de la col·lecció «Itineraris» de l'Ajuntament de Vic.

L'exposició *Maria Àngels Anglada 1930/1999. Vida i obra* recull en suport físic tota la informació de l'exposició virtual, *Quadern d'Anglada*, i afegeix materials documentals en suport físic (cartes, objectes personals de l'autora, fotografies en paper, originals literaris, etc.). En conjunt, els visitants de l'exposició podien sortir de la mostra amb un ampli coneixement de la vida i de l'obra d'Anglada. Tot endreçat de manera cronològica i temàtica alhora, amb una fórmula enginyosa i